

۲۰۱۶/۱۰/۰۲

سرلوح مرادزی

د هند او اسلام اباد شخړه او پښتانه

«د هند دفاع وزارت په یوه اعلامیه کې ویلي، چې پرون ماښام یې له پاکستان سره څېرمه په کشمیر کې د کنترول پر کرښه د ترهګرو پر یوې ډلې برید کړی، چې غوښتل یې په کشمیر کې پراخ عملیات وکړي. اعلامیه وايي، چې ترهګر سخت خپل شوي او د دوی عملیاتي ځواک له منځه تللی دی. روهي»

په دې وروستیو کې کله چې ترهګرو د پاکستانی پوځیانو په ملاتړ د هند پر یوې پوځي ډلې برید وکړ او ۱۸ تنه هندي پوځیان یې ووژل، د هند او اسلام اباد ترمنځ تاوتریخوالی بېساري کچې ته لوړ شو. د حیرانتیا وړ دا ده له دې پېښې یوه ورځ مخکې او د پېښې په تړاو د هند له غبرګون څخه وروسته هم، د پاکستان د دفاع وزیر خواجه اصف، هندوستان په اتومي برید ګواښلی دی.

دا چې له پېښې یوه ورځ مخکې اسلامي اباد په اتومي ګوزار هند ګواښوي، څرګندوي چې داسې پېښه د اسلام اباد لخوا په لویلاسه رامنځته شوې او په دې توګه د نوي تاوتریخوالي پړه ټوله د اسلام اباد پر غاړه لویږي.

هند ته د کشمیر شخړه او پښتنو ته د ډیورنډکرښه په سهیلې اسیا کې هغه دوه کرکچني لانجې دي چې سیمه کې د دایمي کرکچ په موخه، د انګریز په لاس جوړې او پنجاب ته په میراث پاتې شوي دي!

هند له پاکستان سره د کشمیر پر سر دایمي شخړه لري او تر اوسه د کشمیر په جبهه یو له بل سره درې ځلې جنګېدلي دي. لومړۍ جګړه یې په ۱۹۴۸ کال، دوهمه یې په ۱۹۶۵ کال او دریمه هغه یې په ۱۹۷۱ کال کې وشوه چې په دې جګړه کې بنگله دیش د پاکستان له یو یونټ څخه جلا او د یوه خپلواک هیواد پټوګه د نړۍ پر نقشه راڅرګند شو. د هند او پاکستان په دریمه جګړه کې تش په نوم ختیځ پاکستان رنګ شو او پر کنډوالو یې بنگله دیش اباد شو. د بنگله دیش په رامنځته کېدو سره د واحد پاکستان «پاکستان یو یونټ» انګریزي نظریه هم د هند په سمندر لاهو شوه!

بلخوا د بنگله دیش خپلواکي، د لویدیځ پاکستان نورو ولسونو لکه پښتنو، بلوڅو او سندیانو ته دا الهام وبخښه، چې دوی هم کولای شي د بنگالیانو پشان، ځانونه د پنجاب له مریتوبه خپلواک کړي.

د کشمیر پر سر د شخړې د داسې شالید ترڅنګ، د دې لیکنې غټه موخه دا ده چې د موضوع په یوه بل اړخ چې د هند او اسلام اباد ترمنځ په شخړو کې د ځینو افغانانو یا پښتنو دریځ څنګه وو او نن باید څنګه وي، وغږیږو.

هند سره په دریاوړه جنګونو کې نه یوازې دا چې افغانانو له پنجاب څخه تر اباسین پورې د خپلې خاورې د غوښتنې دعوه نه ده وړاندې کړې بلکې د هند په وړاندې یې د پنجاب په ژغورنګ کې مرسته کړې ده.

د پاکستان د کورنیو چارو پخوانی وزیر نصیر الله بابر په کال ۲۰۰۲ کې د وطن نومي مجلې سره په یوه مرکه کې وایي، «د لمړي ځل لپاره په کال ۱۹۴۸ کې کشمیر ته جنګ ته ولاړم، له ما سره د وزیرو او مسعود و لښکرې وې. حقیقت دا دی چې د کشمیر کومه علاقه چې اوس له پاکستان سره ده، دا همدې قبایلو او افغانانو فتح کړې.

هغه وخت له پاکستان سره پوځ نه و. نو پاکستان د قبایلو او د افغانستان د خلکو (خدران، وزیر، سلیمان خیل، مسعود او ...) د مرستو منتبار دی.»

دلته د پاکستان د کورنیو چارو د یوه مهم وزیر پټوګه د بابر په پورته خبرو کې ډېر پاخه حقایق پراته دي. دغې حقیقت سره سره چې بابر وایي، د پاکستان برخه کشمیر افغانانو فتحه کړې، نوموړی په دې هم اعتراف کوي چې وزیر، مسعود او نور قومونه د افغانستان خلک دي او بویه پاکستان د دوی د مرستو منتبار دی. دلته د ډیورنډکرښې

بره غاړه قومونه لکه خدران، سلیمان خیل او کوزه غاړه قومونه لکه وزیر، مسعود او نور په یوه شان د افغانستان اتباع ګڼل کېږي او تر اباسین پورې د افغانانو د واحد افغانستان اندیښنه او غوښتنه د بابر په اعتراف کې ښه څرګندېږي.

د کشمیر له ګټلو سر بېرته، په نورو برخو کې هم افغانانو اسلام اباد ته د پام وړ خدمتونه ترسره کړي. کله چې پر پاکستان کومه بلا نازل شوې، د پاکستان له پنجابیانو مخکې افغانانو د بلا په خوله کې ځان ورکړی، پنجاب یې بچ کړی او خپل ځان یې په بلا ژوبل کړی دی. نن چې بیا د کشمیر پر سر د دواړو هېوادو ترمنځ اړیکې د یوې بشپړې جګړې تر بریده رسېدلي، د پاکستان د تحریک انصاف ګوند مشر عمران خان چې د راپو غټه برخه

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پاڼوالی د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

بي په پښتونخوا ايالت د پښتنو په وتونو كې پرته ده، د پنجاب او نواز شريف پرځاى هند ته د غچ گوته خوځوي او غواړي شخړه د تودې جگړې كچې ته لوړه كړي. په بشپړ ډاډ ويل كېداى شي، كه جگړه پيليري دلته بيا به پښتانه له پنجابيانو مخكې هند سره د پنجاب د گټو لپاره جنگيږي.

همدارنگه د ډيورنډ كرښې پر بره غاړه هم افغانان، پنجاب سره په دوستي او د دوستي په خورلني كې د كرښې د كوزې غاړې پښتنو څخه وروسته نه دي او د افغانستان په وړاندي د پنجاب له هراړخيزې دښمني سره سره بيا هم پنجاب نازول شوى او له هرې بلا ساتل شوى او دا لړۍ له بده مرغه لا دوام لري. دا چې پنجاب وايي «جهد افغانستان، دفاع پاکستان» بېځايه او پوچه ادعا نه ده. كه افغانانو د شلمې پېړۍ په وروستيو كې له پنجابه دفاع نه وای كړى، نن به پنجاب د سيمې پر نقشه، نه وو شتون!

پخواني ولسمر حامد كرزي هم د زرو اړيكو پر بنسټ او د اسلامي ورورگلويزه تېليغاتو(نه د ملي گټو پر بنسټ) تر اغيز لاندې ويلي وو، كه د امريكا او پاکستان جگړه شي، افغانستان به د ده په وينا د امريكا پر وړاندي د پاکستان د ملاتړ په سنگر كې ودريري.

په ۱۹۷۱ كال له پاکستانه د بنگله دېش د خپلواكۍ د جگړې په مهال، سيد قاسم ريښتيا چې هغه مهال د اعليحضرت محمد ظاهرشاه(د ملت بابا) د كابينې غړى وو پخپل كتاب «خاطرات سياسي سيدقاسم ريښتيا» كې ليكي:

«هنوز يك هفته از بازگشت ما از شوروی نگذشته بود كه جنگ عظيمی بين پاکستان و هند آغاز گردید كه دنيا را تكان داد. اما برای افغانستان از همه بیشتر تشويش انگيز بود زیرا از يك طرف عناصر راديكال و هوا خوا پښتونستان اين پيشامد را به حيث يك شانس تاريخي جهت عملی كردن پلان تاسيس افغانستان بزرگ تلقی ميگردند و از طرف ديگر عقل سليم و مقتضيات سياست بين المللی و از هم گذشته انگيزه های اسلامی و افغانی حكم می كرد كه افغانستان از چنين موقع درگيري و اختناق پاکستان برای مقاصد سياسي استفاده نكرده و به اصطلاح از پشت سر به حريف خنجر حواله نكند. صفحه ۳۴۳» هغه وړاندي ځي او زياتوي «از همه گذشته نبايد فراموش كرد كه پاکستان يك کشور مسلمان و حريف ان هندوستان است و افغانستان با اين عمل خود نه تنها عنعنات ملي و باستاني خود را زير پا ميگذارد، عنعناتی كه هيچگاه حمله از پشت سر را بر حريف مجاز نميداند، بلكه بر علاوه با درگيري يك کشور مسلمان با يك کشور غير مسلمان در حقيقت به کشور غير مسلمان اعانت مينمايد كه چنين عمل بی سابقه هيچگاه از طرف کشورها و ملت های اسلامی بخشيده نخواهد شد، در صورتيكه اين اقدام موجب غلبه کشور غير اسلامی گردد.

اين لكه خدای نخواست هيميشه به دامن کشور وزمامداران امروزه ان باقی خواهد ماند. روی اين حقايق می خواهم توجه رفا را به اين نکته جلب نمايم كه در اتخاذ تصميم در اين مرحله تاريخي از نهايت احتياط و واقع بيني كار گرفته زير تاثير احساساتی كه همه در ان شريك ميباشيم، قرار نگيرند. بالمقابل پيشنهاده من اينست كه با استفاده از اين فرصت به جای تهديد، از حسن نيت و همدردی خود به حكومت پاکستان اطمينان داده و ضمناً تفاهم ان هارا در قضيه پښتونستان وحل مسالمت اميز اين يگانه اختلاف بين دو کشور مسلمان به مقصد نزديكي و همكاری همه جانبه اينده تقاضا نمايم و هر وعده كه در اين فرصت در زمينه از طرف انها ابراز شود مارا يك قدم بسوی مقصد نزديكتر خواهد ساخت و يقين دارم كه ملت پاکستان هم از اين ژست بزرگ منشانه ما در اينده تقدير خواهد نمود. صفحه ۳۴۳ و ۳۴۴»

د نوموړی ليكوال په پورته پراگراف كې څو خبرې د زياتې پاملرنې وړ دي: لومړی دا چې د پښتونستان په اړه راديكال او هواخوا عناصر له دغه تاريخي چانسه گټه وا نخلي او خپله داغوبښته چې لوی افغانستان دي جوړ شي، پلي نه كړي. بله دا پاکستان چې د جگړې په سختو شرايطو كې ښكېل دی د افغانستان لخوا د پورته هدف د لاسته راوړلو لپاره، تر گواښ لاندې را نه شي. بلخوا دلته چې نوموړی د «اما برای افغانستان» نوم اخلي په حقيقت كې نوموړی خپله او د خپلې ډلې خبره كوي او خپله غوښتنه پلي كول غواړي، كه نه د ده په اصطلاح هغه راديكال كسان هم چې لوی افغانستان غواړي، افغانان دي!

په هغه شرايطو كې د ډيورنډ د تپلې كرښې د ماتولو او د لوی افغانستان د بيا احيا د مخنيوي لپاره د پنجاب په گټه افغان دولت كې پنځم ستون، د داسې كسانو او دغو طرحو په بڼه كار كاوه. داسې كسانو افغان دولت ته چې دي ملي غوښتنه كې خپله هم لټ او سست وو او څرگند دريځ يې نه درلود، سلا او مشوره وركوله. دوی دولت ډاروه كه و خوځيري او حرکت وكړي، د گټې پرځاى به گني لويه تباهي رامنځته شي او د خپلو ځانگړو سياسي محوظاتو له مخې چې له چا پټ نه دي، په داسې مشورو يې د دي ملي داعيي د پليوتوب مخه نيوله. كه نه مناسب شرايط چې

د پاڼو شميره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكني د ليكنيزې بڼې پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په ځير و لولئ

داسي كسان يې هر وخت طرحه كوي، څه ته وايي؟ د خاوري او تاريخي دښمن په وهلو كې مخ او خټ څه ته وايي؟

ويل كيږي هغه مهال اعليحضرت هم د پنجاب واکمنو ته ليك استولى وو او په هغه كې يې ډاډ څرگند كړى وو چې افغانستان به د پنجاب په وړاندي له هند څخه ملاتړ ونه كړي.

ډېرو پښتنو مشرانو پنجاب سره په اړيكو كې د ملي گټو پرځاى اسلامي ورورگلو، د گاونډيتوب خيال او ځيني نور دوديز اندونه پاللي چې هغه پخپل وار جلا ځاى لري. د هېوادونو ترمنځ اړيكې د ملي گټو پر بنسټ رغيري او دا گټې بايد د نورو چارو قرباني نه شي. پنجاب هيڅكله افغانستان ته د اسلامي ورورۍ او ښه گاونډي په سترگه نه دي كتلى او تل يې د خپلو ملتاريستي او ترهگريزو گټو پر بنسټ د مسلمان او گاونډي افغانستان ملي گټې ترپينو لاندې كړي او تازه خو د افغانستان په وړاندي نيابتي او نا اعلان شوي ترهگريزه جگړه پر مخ وړي.

نن سبا رستم شا مومند، په كابل كې د پنجاب پخواني سفير د نورو هغو پنجابي پښتنو لکه اختر عبدالرحمان، اسد دراني، جنرال حميدگل، نصيرالله باير، عمران خان او ډېرو نورو پشان د ډيورنډكړښي پر بره غاړه د پنجاب د گټو لپاره ډگر ته راوتلى او په زهرجنو تبليغاتو يې پيل كړى. نوموړى پخپله وروستى تبصره كې وايي، «پاکستان غواړي د حكمتيار په مرسته د هند مخه ونيسي»

دلته رستم شا چې ځان په قوم مومند پښتون راپېژني افغانستان سره د خواخوږۍ تر پردې لاندې غواړي د افغانانو، افغان دولت او حكمتيار ترمنځ واټن رامنځته كړي او پرېنږدي چې افغانان پر كابل راټول شي. داسې پښتانه چې خپله قبله يې اسلام اباد او پنجاب ټاكلى په خورا ځبركۍ د كابل په وړاندي غږيري او د پښتنو ترمنځ د بېلتون اور پاشي. نن چې د ملتونو د هيښتيا او وښتيا وخت دى، پښتانه بايد د پنجاب او نورو هېوادو بريځي څېرې وپېژني او له خپله منځه يې وشړي.

که دا ځل د هند او اسلام اباد ترمنځ جگړه ښلې، پښتانه بايد د خپلو ملي گټو په پوهه د اسلام اباد او پنجاب پرځاى د كابل په پلازمېنه راټول شي او تر اباسينه پورې خپله خاوره د پنجاب له واکمنۍ خپلواکه كړي او د لوى افغانستان ځمكنۍ پراختيا بشپړه كړي. د همداسې ورځې په هيله

پاى

د پاڼو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليولو مخکې په ځير و لولئ